

11th HA National Forum Proceedings

A31

ความสุข ณ จุดที่ยืนอยู่

10 มีนาคม 2553 เวลา 13.00-14.30 น.

ห้อง Sapphire 1

	นพ.จเด็จ ดิษฐ์ รพ.ชุมพลบุรี จ.สุรินทร์ jadeddeeing@gmail.com
	นพ.นิรันดร์ มณีกานนท์ รพ.พระยีน จ.ขอนแก่น aeravadee@yahoo.com
	นพ.พันธุ์เชษฐ์ บุญช่วย รพ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร morgolf@hotmail.com

การอ้างอิง

จเด็จ ดิษฐ์, นิรันดร์ มณีกานนท์, พันธุ์เชษฐ์ บุญช่วย. “ความสุข ณ จุดที่ยืนอยู่.” 11th HA National Forum Proceedings. สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน), www.ha.or.th, 2553.

ขอบเขตของการนำเสนอ เป็นการพูดถึงการพัฒนาคุณภาพ
โรงพยาบาลภายใต้ทรัพยากรที่จำกัด ในบริบทของพื้นที่ทุรกันดาร ที่มี
ปัญหาแตกต่างกัน สามพื้นที่ได้แก่ อำเภอลพบุรี จ.สุรินทร์ อ.พะโต๊ะ จ.
ชุมพรและอ.พระยีน จ.ขอนแก่น ท่านผู้อำนวยการโรงพยาบาลแต่ละท่านมี
วิธีการทำงานอย่างไร ที่ทำให้ตนเอง ตลอดจนเจ้าหน้าที่ มีความสุข ณ จุดที่
เป็น จุดที่ยืนอยู่สามารถพัฒนาคุณภาพได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ความสุข ณ จุดที่ยืนอยู่: โรงพยาบาลชุมพลบุรี

นพ.เจเด็ด ดียิ่ง

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมพลบุรี จ.สุรินทร์

สวัสดีครับคุณคุณภาพทุกท่าน วันนี้ได้โจทย์การมีความสุขในจุดที่ยืนอยู่ เราทั้งสามเห็นพ้องต้องกันว่า ตกลงเรามีความสุขอยู่หรือเปล่า ซึ่งหลายคนในที่นี้อาจพูดได้ยากว่า ความสุขที่แท้จริงของตนเองอยู่ตรงไหน

การที่พวกเราจะพูดถึงความสุขที่เราอยู่นี้ คงต้องพูดถึงสิ่งหนึ่งที่สำคัญ สิ่งทีบอกไว้..การที่พวกเราเห็นคน ๆ หนึ่งนั่งอยู่ได้ร่มไม้อย่างมีความสุข นั่นก็หมายความว่าคน ๆ นั้นได้ปลูกต้นไม้เอาไว้เมื่อหลายปีที่ผ่านมาแล้ว เขาจึงมีความสุข เพราะฉะนั้นการที่พวกเราจะมีมีความสุข ณ วันนี้ เราจะต้องสร้างความสุขเท่าที่ผ่านมาทำให้เกิดขึ้น ดังนั้นสิ่งที่เราจะมาแลกเปลี่ยน สิ่งที่ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับตนเอง คิดว่าเรื่องของการสร้างสิ่งที่เป็นความสุข เราจะทำอย่างไรกันดี

จุดที่ยืนอยู่

ที่ผมอยู่ ถ้าหากบอกว่าอยู่ตรงไหนของประเทศไทย ทุกคนอาจจะสงสัย หากพูดถึงอำเภอชุมพลบุรีคงไม่มีใครเคยได้ยินเลย แต่ถ้าพูดถึงช้างเผือกเพศผู้คู่แรกของโลก ทุกคนคงนึกออก **ทองคำกับทองแท่ง** อยู่ที่นี่

อำเภอชุมพลบุรีอยู่เหนือสุดของ จ.สุรินทร์ จ.สุรินทร์เป็นชายแดนของประเทศไทยที่ติดเขมร อำเภอชุมพลบุรีทางชายแดนออกมาหน่อย แต่ว่ามีช้างเยอะ ไม่มีป่า มีช้างอยู่เกือบมากที่สุดของประเทศก็ว่าได้ ผมสงสัยว่าทำไมเมืองนี้จึงมีช้างมาก ทั้งๆ ที่ไม่น่ามีช้างเลย แต่คนที่นี่รักช้างมาก อาจเพราะว่ามีบ้านตากกลางแล้วอพยพย้ายมาอยู่ที่ อ.ชุมพลบุรี

เมื่อ 20 ปีที่แล้วที่อำเภอนี้มีสำนักงาน ธกส.อยู่แห่งหนึ่ง ปัจจุบันยังมีแค่ ธกส. ไม่มีธนาคารใดกล้าไปตั้ง ไม่แน่ใจว่าจะมีกำไรหรือเปล่า

ที่นี่มีข้าวหอมมะลิที่หอมที่สุด จากรางวัลที่เขาได้อันดับหนึ่งของประเทศไทยหกปีซ้อนคนยืนยันว่าข้าวเมืองนี้น่าจะอร่อยที่สุด แม้แต่คนที่ยากจนที่สุดของชุมพลบุรีก็ยังกินข้าวหอมมะลินิดที่ดีที่สุดของประเทศไทย ในหลวงก็ทรงสั่งข้าวหอมมะลิจาก อ.ชุมพลบุรีเข้าไปในวังเช่นกัน

หลังจากที่ข้าวสุก จะมีการจับปลาไหลมารับประทานกัน ปลาไหลที่นี่ไม่ได้อยู่ในโลงศพ ไม่มีป่าช้า เป็นตัวที่อร่อยมาก ชาวบ้านจะจัดการเกี่ยวกับเรื่องปลาไหล

หลังฤดูเก็บเกี่ยวแล้ว ด้วย
บุญคุณของเมล็ดข้าว เขาก็เอาเมล็ดข้าว
มาจัดงานประจำปีเพื่อเฉลิมฉลอง
เมล็ดข้าว

รถที่เห็นนี้ทำจากเมล็ดข้าว รวงข้าว ลวดลายที่สลักเสลาอยู่บนเสาแต่
ละต้น หรือลายแต่ละลาย เกิดจากชาว อ.ชุมพลบุรี เอาเมล็ดข้าวเม็ดเล็ก ๆ
ไปเรียงทำเป็นลายโดยตลอด เราจะเห็นว่าชาวชุมพลบุรี ถึงแม้จะอยู่ไกลแต่
เขารักเมล็ดข้าวขนาดไหน

ถ้าจะพูดถึงเรื่องของความลำบาก อำเภอนี้ไม่มีต้นไม้สูงเกินตึกสาม
ชั้น เป็นต้นไม้พุ่มเตี้ย ๆ แห้งแล้ง ถ้ารถไม่มีแอร์เหงื่อจะหยดจากต้นคอถึงขา
เพราะร้อนจัดมาก ๆ เป็นชนบท หลาย ๆ ที่มีความยากลำบาก แต่ที่นี้ก็เป็น
เป็นที่หนึ่งที่หากมีถ้าข้าราชการคนไหนทำไม่ดี จะถูกย้ายมาดัดสันดานอยู่ที่
ชุมพลบุรี ผมก็โดนดัดสันดานอยู่ที่โน่นหลายปี ค่อนข้างกันดาร

ภาพลักษณะของอำเภอสมัยก่อน
ค่อนข้างทุรกันดาร

ภาพนี้เป็นสภาพปัจจุบัน เราไปออกหน่วยแพทย์ มีความเยอะมาก
น้อง นศพ.ไปฝึกงานถามว่านั่นตัวอะไร ก็เลยบอกว่า “ควาย”

ทำอย่างไร

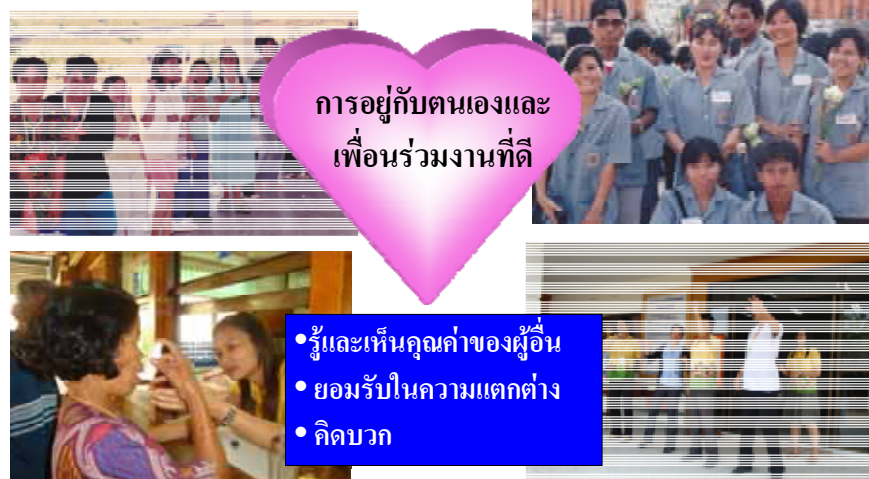
มองตัวเอง เรามีกำไรมากกว่าประชาชนอยู่เยอะ หากเราจะทำงาน
อย่างมีความสุข เราจะทำอย่างไร

เริ่มแรกคงจะต้องมองดูตัวเองก่อน ผมทำงานไปประมาณห้าปี ได้
C8 ก็ไปสมัครเรียนแพทย์ทางระบาดวิทยา อาจารย์ก็ถามว่า C8 แล้วจะสอน
ไหวหรือ แต่อาจารย์ก็รับไว้ เพราะแพทย์ทางนี้ขาดแคลน หลังจากเรียนจบก็
ไปสมัครเป็นแพทย์ที่ปรึกษาของ WHO ปรากฏว่า WHO ส่งผมไปทำงานที่

ประเทศบังคลาเทศ ผมทุ่มเทให้กับการทำงาน เพราะเขา check ตลอด มี log book ต้องเขียนส่งตลอดทุกวัน ต้องทำผลงานค่อนข้างมาก สักระยะหนึ่งเขาคงจะชื่นชมว่าคุณหมอบจากที่ไหน ฉันจะขอส่งคนมาเรียน ก็บอกว่างบจาก FETP Thailand สำนักกระบาดวิทยา

เมื่อเราทำงานหนักขนาดนั้น คิดว่าคนไทยยังยากจนมาก เรากลับไปทำงานให้คนไทย เราจะทำได้ไหม ก็กลับมาที่ประเทศไทยและลงไปที่ชุมพลบุรี อีกรอบหนึ่ง คราวนี้ตั้งธงไว้ว่า **เมื่อเราเห็นประชาชนมีทุกข์ขนาดนี้ เราจะเห็นประชาชนทุกข์แบบนี้เราจะอยู่เป็นแพทย์พื้นที่ที่ขาดแคลนได้จนเราเกษียณหรือไม่** ถามตัวเองต่อไปว่า หากเราอยู่บ้านนอก เราจะมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ของคนอื่นได้หรือไม่ เราจะทำให้คนอื่นสามารถนำผลงานของเราไปใช้อ้างอิงได้หรือไม่ ในส่วนของแนวคิดว่ายู่ที่ไหนก็ได้ เดียวนี้เป็น globalization อยู่ที่ไหนเราสามารถทำงานและติดต่อกับคนต่าง ๆ ได้ ปัจจุบันนี้มีโอกาสได้สอนนักศึกษาแพทย์ด้วย ก็เลยใส่แนวคิดในการทำงานกับชุมชน **สรุปว่าอย่างแรกเราต้องชัดเจนในธงของเราก่อน**

หัวใจของการสร้างความสุข ณ จุดที่ยืนอยู่
การอยู่กับตนเองและเพื่อนร่วมงานที่ดี

เพื่อนร่วมงาน เพื่อนร่วมงานคนที่ปราศจากทางเลือกหรือทางเลือกน้อย เช่น พยาบาล เจ้าหน้าที่ที่อยู่ในพื้นที่ย้ายไปไหนได้ยากมีโอกาสน้อย

นอกจากจะย้ายติดตามสามีซึ่งก็มีโอกาสน้อย แต่สำหรับแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร จะมีการหมุนเวียนมาตลอด สมัยก่อนปีหนึ่งก็ไปแล้ว รพ.ก็ให้เงินค่อนข้างมาก เคยถามแพทย์ที่มาอยู่ว่า “ทำไมมาอยู่ที่อำเภอชุมพลบุรี” น้องตอบว่า “หนูได้ตรวจสอบมาแล้วว่าที่นี่ให้เงินเกือบจะมากที่สุดแล้ว” เราดีใจมากกว่าอำเภอเราให้เงินน้องเยอะ พอน้องรุ่นใหม่มาน้องได้เจ็ดหมื่นกว่าบาทต่อเดือน แต่น้องมาบอกว่าขอลาออก เพราะมีที่อื่นให้มากกว่า ให้แสนสอง และการันตีให้ไม่ต่ำกว่าแสนห้า

ผมสรุปได้เลยว่า “ถ้าหากเราทำงานโดยใช้เงินเป็นตัวล่อ เราจะได้เพื่อนร่วมงานที่กระหายแต่เงิน” เพราะฉะนั้นก็เลยคิดว่า เงินไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ **ความสุข ความเสียสละทางใจ น่าจะเป็นเครื่องมือที่จะคัดกรองคนที่มาทำงานร่วมกับเรา** นี่เป็นข้อหนึ่งที่เราจะไม่มีการเพิ่ม OT ถ้าเรามองว่าเงินในขณะนี้มากพอแล้ว เพราะเรารู้ว่าไม่มีทางที่จะถมให้สิ่งที่ต้องการนั้นเต็ม ถ้าเราเอาเงินมาล่อ เหยื่อที่จะมากินเงินเรา คือคนที่กระหายแต่เงินเท่านั้น แต่ถ้าเราอดทนรอสักพัก เราจะได้คนๆ หนึ่งที่มีความเสียสละและเป็นคนดี

การทำงานกับเพื่อนร่วมงานที่เก่ง กับเพื่อนร่วมงานที่ดี เรามีความตั้งใจอย่างมากในการฝึกให้คนเป็นคนเก่ง แต่บางครั้งความเก่งอาจจะทำร้ายคนรอบข้างๆ ที่ไม่เก่งเลย แต่ปรากฏว่าคนที่ทำงานเป็นคนเก่งพอประมาณ ไม่เก่งอย่างเลิศเลอแต่เข้ากับคนอื่นได้ หากเราต้องเลือกระหว่างเพื่อนร่วมงานที่เป็นคนดี พอทำงานได้เก่งพอประมาณกับคนที่เก่งมากแต่เข้ากับใครไม่ได้เลย ผมขอเปลี่ยนใหม่ ว่าขอให้ลูกน้องเอาความดีเป็นหลักมากกว่า เราจะพูดกันในการประชุม ว่าจะคัดกรองคนที่จะทำงานกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างไร

การสร้างให้เกิดวัฒนธรรมหรือจิตสำนึก บางคนบอกว่าเป็นเรื่องที่ทำไต่ยาก เพราะคนไทยมีนิสัยที่แปลกประหลาด คือถ้างานไม่มา ไม่ทำ หยุดทำเสียอย่างนั้น แต่ในส่วนของการสร้างนิสัย จนทุกวันนี้ เราจะต้องช่วยกันสร้างต่อไป ซึ่งเราจำเป็นต้องมีข้อที่คำนึงถึงสิ่งหนึ่งคือว่า การสร้างบางครั้งอาจจะล้มลุกคลุกคลาน ถ้าเราพูดถึงแต่เรื่องลบๆ มันบั่นทอนจิตใจมาก ๆ เช่นการพัฒนาคุณภาพ หัวหน้างานแต่ละคนมีสิ่งหนึ่งที่ต้องพูดคือ

แปลงความท้อถอยเป็นเชิงบวก แปลงสิ่งที่เป็นเรื่องลบให้เป็นเรื่องที่ทำให้กำลังใจให้ได้ เราจึงจะพาทีมของพวกเราสำเร็จได้ไปถึงขั้น accredit หรือ re-accredit ได้

การอยู่ในที่ทำงานที่ดี

ชุมพลบุรีเป็นอำเภอขนาดเล็ก สมัยก่อนขนาด 30 เตียง ถ้าเข้าไปใน รพ. เปรียบเทียบกับเมืองทองธานี รพ.บีแคร์ หรือรามาริบัติที่ได้มีการ ตกแต่งใหม่ กับ รพ.ชุมพลบุรีที่บอกว่า เป็น รพ.บ้านนอก ลิทธิของ ประชาชนที่อยู่บ้านนอกควรได้รับการบริการจากรพ.เก่าๆ แยะๆ โทรมๆ ไข้ หรือไม่ คำตอบคือไม่ใช่ ถ้าหากว่าไม่ใช่แล้ว รพ.ชุมชนบ้านนอกจะมีความ สามารถในการที่จะปรับเปลี่ยนโรงพยาบาลให้กับประชาชนหรือไม่ โจทย์นี้จึง ได้รับการเอามาตีแล้วแปลงวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับท้องถิ่น รพ.จึงได้ผสาน เอาการตกแต่งให้ประชาชนเข้าไปแล้วรู้สึกเหมือนอยู่ที่บ้าน แต่ขณะเดียวกัน โรงพยาบาลต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้ประชาชนในการที่เดินเข้ามาแล้วเมื่อ กลับไปที่บ้าน จะเห็นว่าบ้านฉันยังรกรอยู่ ฉันจะต้องจัดแบบนี้ ห้องส้วมฉันยัง รกรอยู่ ฉันจะต้องจัดแบบนี้

ผลงานที่ทำมา ในปี 2550 ประชาชนชาวชุมพลบุรี จะได้ใช้ส้วมที่ ได้รับรางวัลสุดยอดส้วมของประเทศไทยประจำปี 2550 เพราะฉะนั้น ความ เท่าเทียมกันที่เราสร้างให้เกิดขึ้นกับคนที่อยู่ในพื้นที่ ไม่ว่าจะเป็นที่ราบลุ่ม หรือภูเขาสูง ควรจะได้รับสิ่งที่คนอื่นได้รับอย่างเท่าเทียมกัน เป็นเรื่องของ การตอบสนองเข้าไปสู่ชุมชน

การอยู่กับชุมชน

การทำงานกับชุมชน หลายคนอาจจะมองว่าการที่เราเป็นข้าราชการ เป็นนักวิชาการ แต่ความเชื่อ ความคิดของประชาชนที่ฝังอยู่ข้างในนี่คือสิ่งที่บอกว่าเป็นชุมพลบุรี พวกเราเป็นเพียงบุคคลภายนอกที่เข้าไปทำงานที่โน่น เราจะเอาวัฒนธรรมใหม่ๆ ไปเปลี่ยนแปลงแล้วก็บอกว่าเป็นคนทันสมัยที่สุดในโลก โดยที่ไม่ได้รู้เลยว่ากำพืดหรือพื้นเพของคนที่นี่เป็นอย่างไร สิ่งหนึ่งที่พวกเราจำเป็นต้องรู้คือวัฒนธรรมที่ชุมชนนั้นทำและปราชญ์ของชาวบ้านที่โน่นเป็นใครบ้าง คิดว่าเรื่องที่พวกเราต้องใช้ปราชญ์ชาวบ้านเป็นเรื่องที่มีประโยชน์ การที่เราสามารถจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมประชาชนให้อยู่ในลักษณะที่ปลอดภัยได้ เราจำเป็นต้องอาศัยปราชญ์ของชาวบ้านจริงๆ

ต้องมีความเสียสละ ที่ อ.ชุมพลบุรี มีสถานีนอนม้าย 13 แห่ง ประชาชนมา รพ. ต้องเหมารถมา รพ. ตลอดเวลาที่อยู่ในช่วงแรก ประชาชนจะคับคั่งมาก วันละ 200 ถึง 300 คน จากประชากรจำนวน 50,000 คน แต่ละคนที่มา นอนโรงพยาบาลเพราะภาวะแทรกซ้อนจากเบาหวาน ความดันโลหิตสูงหรือ stroke

พอดีกระทรวงมี PCU ขึ้นมา ตอนแรกเราทำแค่ 1 PCU ปรากฏว่าทำแล้วดีขึ้น คนมารับการรักษาใน รพ.ลดลงเหลือวันละ 180 คน ปรากฏว่าถามน้องแพทย์ดูบอกว่า น้องแพทย์บอกว่า “พี่ ผมหยุดไม่ได้ ต้องไปให้บริการที่ PCU และต้องไปให้บริการให้ครบ 13 แห่ง” ขณะนี้แพทย์ในโรงพยาบาลมีอยู่ 4 ท่าน ออกไปให้บริการครบทุก PCU ตั้งแต่วันอังคารถึง

วันศุกร์ โดยไม่หยุด เป็นเวลา 7 ปีที่ผ่านมา นั่นคือความเสียสละที่ได้จากน้องแพทย์ที่ตอนแรกเราคิดว่าเขาคงจะขอเงินเยอะ แต่เขาบอกว่าเขาไม่รับค่าตอบแทน ขอแค่ค่าเบี้ยเลี้ยงก็พอ ตอนนี้อยู่แต่วิชาชีพแพทย์ออกไปอย่างเดียว ตอนนี้มีพยาบาล ทันตแพทย์และเภสัชกรไปทำงานด้วย พบว่าคนไข้มา รพ.ลดลงมาก

ดังนั้น จุดที่เรายืนอยู่จะได้ความสุขจากเราไปได้อย่างไร และผลที่ตอบกลับมาเราจะมีความสุขด้วยเช่นกัน หากเราเสริมสร้างให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเรากับชุมชน เราจะสามารถสื่อสารสิ่งที่พวกเราได้ทำ กิจกรรมของเราให้ผู้อื่นรับทราบได้อย่างไร

การอยู่ร่วมกับโลกภายนอก

กิจกรรมการประกวดของเรา บางคนเป็นทุกข์เพราะเจ้านายอยากได้ความเป็นเลิศอยากได้ลำดับที่ แต่สิ่งสำคัญเราบอกให้ลูกน้อง ชาญความคิดจะได้ที่เท่าไรขอให้เราได้แสดงออก พอผมเห็นป้ายที่ HA Forum ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่ดีเป็นสิ่งที่บอกว่าเราได้มาขายแนวคิด

การที่เราจะมีความสุขนั้นเราจะต้องเริ่มที่ตัวเราเองก่อน ว่าเราจะเป็นอย่างไร จากนั้น ส่งผลผู้ร่วมงาน ว่าเขาจะแสดงผลงานเขาได้อย่างไร สิ่งที่ทำให้ลูกน้องอยู่ในสังคม อยู่ในแวดวงวิชาการที่ดีได้เป็นเรื่องสำคัญเช่นกัน แม้กระทั่งน้องคนหนึ่งได้รับรางวัลนวัตกรรมดีเด่นระดับประเทศในการประชุมวิชาการสาธารณสุขแห่งชาติสองปีซ้อน ปีนี้ได้รับนวัตกรรมเครื่องฟ่น

ยา หรือว่าเครื่อง suction เราคิดว่าเป็นเรื่องที่จะต้องส่งเสริมให้คนที่อยู่ในพื้นที่ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ที่เป็นลูกน้องของเราได้ทำหน้าที่อย่างมีความสุข และยังมีอีกหลายตัวอย่าง

ความสุขที่จะเกิดขึ้นนั้นผมคิดว่า...เวลาที่เหมาะสมที่สุดในการที่จะปลูกต้นไม้ต้นหนึ่ง เป็นเวลาเมื่อ 20 ปีที่ผ่านมาแล้ว แต่เวลาที่ตรงลงมาจากเวลานั้น คือเวลาปัจจุบันนี้ เพราะฉะนั้นผมจึงคิดว่าในปัจจุบันนี้การสร้างสิ่งที่ทำให้เรามีความสุขในภายหน้าคือเวลาที่ดีที่สุด ดังนั้นการที่พวกเรา มาร่วมกันในวันนี้ คงจะกลับไปร่วมสร้างสิ่งดี ๆ ให้เรามีความสุขในภายหน้าได้

ความสุข ณ จุดที่ยืนอยู่: โรงพยาบาลพระยีน

นพ.นิรันดร์ มณีกานนท์

ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระยีน จ.ขอนแก่น

รพ.พระยีนเป็นรพ.น้องใหม่ในวงการพัฒนาคุณภาพยังไม่เคยขึ้นเวที
ประสบการณ์ของคนมีอายุหลาย ๆ

อย่างรูปนี้ ไม่ได้คิดอะไร มานั่งดูเห็นว่าการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ
ต่างคนต่างอยู่ ต่างกิน เราไม่เคยเห็นวัวทะเลาะกันเพราะแย่งกันกินหญ้า
เราอยากให้อยู่ร่วมกันโดยสันติ

ผมเป็นคนบ้านนอกโดยกำเนิด เกิดที่อำเภอชนบท เป็นอำเภอหนึ่ง
ใน จ.ขอนแก่น อยู่ห่างจาก ถ.มิตรภาพ 11 กิโลเมตร ไปทางทิศตะวันตก สิ่ง
ที่ขึ้นหน้าขึ้นตาอำเภอชนบทคือผ้าไหมสวยที่สุด คำขวัญของจังหวัดขอนแก่น

คือ “เสียงแคน ดอกศุภ ศูนย์รวมผ้าไหม ร่วมใจผูกเสี่ยว” สองข้างทางมี
ผ้าไหมขาย ถนนสายไหม ผ้าจีน ผ้าลายต่างๆ

ผมจบแพทยศาสตรบัณฑิตปี 2527 เป็นแพทย์ประจำที่ รพ.สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช สมัยนั้นเงินเดือนจบใหม่ 3,595 บาท OT 150 บาท
ขยันสุด ๆ ทั้งเดือนได้เงินไม่เกิน 6,000 บาทแต่อยู่ได้อย่างมีความสุข

สิ่งที่เป็นมงคลที่สุดในชีวิตของผม คือการได้รับพระราชทานเข็มพระ
นามาภิไธย จากสมเด็จพระเจ้า เป็นแพทย์ พอสว. ท่านจะเสด็จที่ตากเป็นประจำ
แทบทุกปี เป็นสิ่งที่เป็นมงคลที่สุดในชีวิต

อีกสิ่งหนึ่งที่ภาคภูมิใจไม่แพ้กัน ในปี 2527 ชนะเลิศฟุตบอล
ประชาชน จ.ตาก เป็นคนยิงประตูในนัดชิงชนะเลิศ เป็นชีวิตหนุ่มที่มี
ความสุข ไม่มีภาระ

อยู่ รพ.ตากสองปี ตั้งใจจะเก็บประสบการณ์จากการผ่าตัด เขาให้อยู่
med แต่ชอบผ่าตัด อาสาช่วยผ่าตัดให้พี่ๆ ผ่าตัด อยู่เวรไม่อยู่เวรก็มาอาสา
ช่วยพี่ผ่าตัด ได้รับการเอาใจใส่จากศัลยแพทย์รุ่นพี่

เรียนรู้เพื่อมาทำงานที่ รพ.อำเภอในจังหวัดขอนแก่น ไม่ใช่เฉพาะ
เรื่องการผ่าตัด ได้ข้อฝึกการดมยา การบล็อกหลังด้วย ประสบการณ์คือ
สามารถผ่าตัดได้ง่ายๆ ได้

มาทำงานที่ รพ.มัญจาคีรี 12 ปี อ.มัญจาคีรีอยู่ห่างจากจังหวัด 16
กม. รพ.นี้มีพยาบาลดมยา ได้ประสบการณ์มากมาย เรียนรู้จากการทำงาน

แพทย์ประจำ สามารถผ่าตัดยากๆได้ ใส่ดิ่ง กระเพาะทะลุ, VC, cholecystitis ส่วนมากจะรอดมากกว่าตาย บางคนผ่าตัดเสร็จต้องส่งคำรถกลับบ้านด้วย ชาวบ้านยากจนมาก ส่งต่อมา รพ.จังหวัดเพื่อผ่าตัดเป็นเรื่องที่ยากลำบาก หากเราช่วยผ่าตัดได้ จะช่วยแบ่งเบาเรื่องค่าเดินทางเขาได้ บางคนไม่มีเลือด ก็บริจาคเลือดให้คนไข้ด้วย มีรายหนึ่ง ทำ lysis adhesion มีเลือดออกมาก สมัยนั้นไม่มีคลังเลือด เราต้องเจาะเลือดตัวเองให้เลือดกับคนไข้ บางคนไม่มีญาติเราก็กู้ช่วยกันทำศพให้

เจ้าหน้าที่ รพ. ก็ผ่าตัดให้ ผ่าตัดชาวบ้าน และเจ้าหน้าที่รพ. และยังเป็นนักกีฬาอยู่ ผ่าตัดคลอดให้เมียตัวเองด้วย ลูกสาวคนเล็ก พิเศษกว่าคนอื่น เกิด 29 กุมภาพันธ์ 1992 บอกลูกว่าคนที่เกิดวันนี้เป็นคนพิเศษ ในวิกฤต มีโอกาสคนที่เกิด 29 กุมภาพันธ์ พ่อทำคลอดลูก ด้วยใช้ forceps ดึงหัว อาจมีคนเดียวในประเทศไทย หรืออาจจะเป็นคนเดียวในโลก

12 ปีที่ รพ.มัญจาคีรี ถึงเวลาที่จะมาเป็นผู้อำนวยการ รพ.พระยืน บางคนดีใจที่จะเป็น ผอ. แต่สำหรับผม มันไม่ใช่ครับ สิ่งที่ขาดหายไป คือ รพ.พระยืนไม่มีพยาบาลตมยาสลบ รพ.พระยืนไม่มีพยาบาลตมยา ไม่สามารถผ่าตัดได้ รู้สึกซึมเศร้า เหมือนขาดอะไรไปสักอย่าง เกิดอยู่นานพอสมควร จนวันหนึ่งมาคิดว่า บางครั้งสิ่งที่เราทำ อาจจะไม่ใช่ผ่าตัด อาจมีบางอย่างที่เป็นประโยชน์กับชาวบ้าน ผมพบว่าชาวบ้านในเขตรับผิดชอบของผมมีไข้หุเยอะมาก ชาวบ้านมีไข้หุมากเรามี promotion ใครเจ็บคอเราจะดูหุด้วย คนที่มีไข้หุเยอะจะมีความทุกข์ หุ้อ้อ อาจจะเดินโคลงเคลง หากเราทำให้เขาโล่งหุและจึกจี้ จะทำให้เขามีความสุข เหมือนซื้อหนึ่งแถมหนึ่ง เราสามารถ remove foreign body ได้ด้วยสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่เราทำ ทำให้เขามีความสุขได้

ศักยภาพรพ.ชุมชนสามารถรักษาคนไข้ได้ 70% เราจำเป็นต้องส่งต่อไป รพ.ระดับสูง 30% เราทำในสิ่งที่ยิ่งใหญ่ไม่น้อยในความรู้สึกชาวบ้าน เขามีความสุขมีความพึงพอใจ เราไม่มีเหตุผลที่จะซึมเศร้าต่อไป

โจทย์ของเรา คือ แรกๆ ที่เราไปชาวบ้านไม่รักเรา ไม่ศรัทธา รพ.เท่าไร่ รพ.ห่างจากตัวเมือง 28 กิโลเมตร เขาจะเข้าเมืองไปหาหมอในเมือง ใน จ.ขอนแก่น มีรพ.เยอะ ทำอย่างไรให้เขารักเราให้ได้ โจทย์นี้ค่อนข้างยาก

เพราะเป็นสิ่งที่พอกพูนมานานับ 10 ปี มาคิดว่าคนเราทุกคนต้องการเหมือนกันคือความรัก เราอยากให้เขารักเรา เราต้องรักเขาก่อน “แม่หวังสิ่งใดในปฐพี เอาไมตรีแลกได้ดังใจจง เหมือนกลอนสุนทรภู่ “อัน อ้อยตาลหวานลิ้น แต่ลมปากหวานหูไม่รู้หาย” ไม่น่าจะยากเพราะคนเราชอบคำพูดที่ไพเราะ จริงใจ คำพูดที่มีคุณค่าควรแก่การยอมรับ ไม่ใช่แค่คนเท่านั้นครับ

มีวัวอยู่ตัวหนึ่งชื่อ โคนันทวิศาล น่าจะเป็นพันธุ์เนื้อมีผละกำลัง มหาศาลลากเกวียนได้หลายร้อยเล่ม วันหนึ่งได้ลากเกวียนไปติดหล่ม เจ้าของใช้แซ่เมียนตี โคไม่นำพา จนเจ้าของต้องใช้คำพูดที่อ่อนโยน จน โคนันทวิศาลรู้สึกยินดี ปลื้มปิติจึงลากเกวียนพ้นจากหล่มได้

ไม่ใช่วัวเท่านั้นจะชอบคำพูดที่ไพเราะ ควายก็ชอบ นักร้องสมัยก่อน ร้องเพลงเกี่ยวกับควายไว้เยอะ เช่น รวงทอง ทองลั่นทม คาร์ณ สุรพล มนต์

สิทธิ คำสร้อย ร้องเพลงขายควายช่วยแม่ ปีเตอร์คอปโดแรดอล เจ้าทุยอยู่ไหน นักร้องท่านหนึ่งร้องเพลงได้ลึกซึ้งกินใจ เป็นเพลงอมตะ ของควายนักร้องท่านนี้คือ ทูล ทองใจ เพลงพี่ทุยหน้าทื่อ ร้องได้ลึกซึ้งถึงจิตวิญญาณควายมาก “เข้าซันตีนมาหากินกับไถ แต่ครั้นถึงตอนบ่าย ออกควายมันแสนจะแห้ง.” พื้นดินหน้าฝน พอฝนไม่ตกกระแหง ไม่เหมือนหน้าแล้ง....ควายยังได้รำพันถึงความยากลำบากในการปฏิบัติตามภาระกิจหลักและภาระกิจรอง ซึ่งหัวหน้าได้กำหนดเป็นตัวชีวิตไว้

นอกจากนี้ควายตัวนี้ได้เสนอแนะโอกาสพัฒนาไว้ในเนื้อเพลงตอนท้ายว่า “ขอจงเปลี่ยนคำที่พรีแอ่เสีย ส่งสำเนียงซู่ๆ ไอ้ทุยๆ บ้านนาไอ้ทุยยังซำ เปลี่ยนคำเรียกเถิดแก้วตาพี่ทุยพี่จำ บ๊ะเรื่อนาพี่ทุยยอมตาย” แม้แต่ควายยังชอบคำที่ไพเราะ หัวหน้าไม่จำเป็นต้องเป็นคนปากร้ายใจดีเป็นคนปากดีใจดีด้วยยิ่งดี คน วัว ควายชอบคำพูดที่ไพเราะเหมือนกัน ต้องการการเอาใจใส่ที่ดี ใช้คำพูดที่ไพเราะ เราอยากได้การบริการอย่างไร ชาวบ้านมาที่เราเราก็ทำสิ่งนั้นให้คนไข้ ดูแลด้วยมิตรจิต มิตรใจ เอาใจใส่ด้วยความจริงใจ ปลุกฝังสิ่งนี้ให้ได้ ถึงเวลานี้จากไม่รัก ทุกวันนี้เขารักหมดใจ

เรามีเพื่อนรุ่นจิ๋ว มีอาวุธคือปีโป้ในการผูกมิตรกับเด็กๆ เด็กชอบมาก แต่ไม่ให้กับเด็กที่ไอหรือหอบอยู่ สามารถเปลี่ยนความตกใจ คราบน้ำตา เสียงร้องไห้ ให้เป็นเสียงหัวเราะได้อย่างฉับพลัน นอกจากนี้แพทย์เพิ่มพูนทักษะก็ชอบด้วย ผมชอบผูกมิตรกับเด็กๆ เรียกว่า ตาหมอ ปู่หมอ

“พ่อใหญ่หมอ”

อีกกลุ่มหนึ่งคือคนสูงอายุใจดี ชอบคุย ชอบให้ศีลให้พร วันที่คุณยายจะกลับบ้านจะยิ้ม ภาษาบ้านผมเรียกว่า หัว วันนี้นายจะกลับบ้านแล้วให้พรคุณหมอ โชคดี ร่ำรวยเป็นหมอทุกชาติทุกชาติ เป็นความรัก ความผูกพันกับชาวบ้านที่อยู่กันมานาน มากกว่า 24 ปี เรียกพ่อใหญ่หมอ ตาหมอ

น้องน้ำหวาน

ผมมีลูกสาวนอกสมรสโดยไม่ตั้งใจ เมื่อทำงานเป็นผู้อำนวยการได้ 2 ปี วันหนึ่งผู้ชายคนหนึ่งอุ้มเด็กมาที่ ER ร้องไห้ กินอะไรก็ไม่รู้ เราตรวจดูว่าน่าจะมีอะไรติดคอ ช่วยเปิดทางเดินหายใจ พบถั่วโกโก้ติดที่กล่องเสียง คีบออกช่วยและส่งต่อไปที่รพ.จังหวัด อยู่ 1 วันแล้วกลับบ้าน หลังจากนั้นเจ็บหายไป หนึ่งปีต่อมา มีผู้หญิงคนหนึ่งพาเด็กมาหาที่คลินิก บอกว่า เด็กคนนี้เป็นเด็กที่คุณหมอช่วยชีวิตไว้ และให้เรียกว่าพ่อหมอ ตอนนี้อายุ 11 ขวบ เรียนเก่งด้วย เป็น cheer leader ชื่อน้องน้ำหวาน อยู่ ป.5 แล้ว

ชีวิตทางโลกจบแพทยศาสตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 2527 ชีวิตทางธรรมบวชแล้ว ได้ฉายา ว่าปริบูรณ์ ภิกขุ เป็นคนสุขแล้ว ถ้ายังไม่ลาสิกขาบ่น่าจะได้เปรียญธรรม 9 ประโยค มีเหตุให้ลาสิกขาบ่น่าถึง จบนักรธรรมตรี เป็นเด็กวัดแบบ part time กลางวันกินข้าววัด กลางคืนมานอนที่บ้าน พอจะมีความรู้เรื่องการอาราธนาธรรม บ้าง นำความรู้ทางธรรม อาศัยความรู้ทางธรรมมาทำอาชีพเสริม เป็นมรรคทายก

เป็นมรรคทายกก็สามารถทำวิจัยได้ ผมทำวิจัยเรื่องการจตุรูปเทียน ที่ต้องการจตุรูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยจะต้องจุดเทียนเล่มซ้ายมือเราก่อน แล้วมาเล่มขวามือ แล้วจึงจะจตุรูป ที่ผ่านมาพบว่าชาวพุทธ จตุรูปเทียนไม่ถูกประมาณ ครั้งหนึ่ง การเป่าธูปให้ดับนั้นไม่จำเป็นเพราะจะดับได้เอง ผมคิดถึงอนาคตของผมไว้ ถ้าผมจะเกษียณผมอยากจะเป็นหมอทำขวัญนาค เป็นแพทย์มากกว่า 20 ปี มีความสุขในการเป็นผู้ให้ อยากได้ความรักต้องให้ความรักก่อน อยากมีความสุขต้องให้ความสุขก่อน ต้องมีความฝันและจินตนาการ

สร้างสุขให้เพื่อนร่วมงาน

1. บุคลากรทุกระดับได้รับการดูแลให้มีความเป็นอยู่ที่ดี

นอกจากตัวเราจะมีความสุขแล้ว ต้องทำให้ผู้ร่วมงานมีความสุข ด้วย ดูแลปัจจัยพื้นฐาน จัดบ้านพักให้แพทย์อย่างดี มีเครื่องปรับอากาศ ที่ตู้เย็น เครื่องทำน้ำอุ่น ไมโครเวฟ โน้ตบุ๊ค อุปกรณ์ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โดยเฉพาะลูกจ้างได้รับการดูแลอย่างดี พยายามหาสิ่งที่เขาขาดเติมให้เต็ม ให้เขามีความสุข

2. ดูแลครอบครัวบุคลากร

ดูแลครอบครัว ตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บตาย แสดงน้ำใจในทุกโอกาส งานแต่งงานต้องไป มีลูกจ้างคนหนึ่งของเราประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต เราก็ดูแล

ครอบครัวเขา โดยการรับภรรยามาทำงานและดูแลลูกให้ทุนการศึกษาเป็นรายเดือน เป็นการบรรเทาความเดือดร้อน

3. สร้างขวัญกำลังใจอย่างต่อเนื่อง

แสดงความยินดีเมื่อได้เลื่อนระดับ มอบทุนการศึกษาลูกเจ้าหน้าที่ทุกคน อนุบาลให้ทุกคน ประถมทุนละ 500 บาท มอตอนปีใหม่ มัธยมทุนละ 1,000 บาท สำหรับผู้ที่ที่มีผลการเรียน 2.4 ขึ้นไป ปวส. 1,500 บาท อุดมศึกษาทุนละ 2,000 บาท เราใช้เงินปีละแสน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ลูกเจ้าหน้าที่เรียนดีขึ้น

4. ส่งเสริมให้บุคลากรมีการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

5. ส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการศึกษาต่อเนื่องในระดับที่สูงขึ้น

เรามีเจ้าหน้าที่จบปริญญาโทและกำลังศึกษาปริญญาโทอยู่ 20 คน เราโชคดีที่เราอยู่ใกล้มหาวิทยาลัยได้โอกาสสุดนี้ เรียนแล้วมีความรู้แล้วต้องให้เขาได้ใช้ความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ กระตุ้นให้ใช้ความคิดสร้างสรรค์อย่าไปล็อกความคิดของลูกน้อง เอาความคิดที่ชี้แหล่ มาแต่งเติมเสริมให้ดูดีขึ้น ให้เขาได้แสดงออก จะเป็นส่วนที่เขาได้พัฒนาตนเอง เราส่งผลงานวิชาการทุกปี ในเวทีต่างๆ ปีนี้เราโชคดีมากที่ ผอ.มานั่งตรงนี้

6. ส่งเสริมให้บุคลากรนำความรู้ความสามารถมาใช้ในการปฏิบัติงาน

เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ได้แสดงความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่

7. ส่งเสริมให้บุคลากรได้ใช้ความสามารถเพื่อประโยชน์ต่อสังคม

เจ้าหน้าที่บางคนเป็นอาจารย์พิเศษในวิทยาลัยพยาบาล มหาวิทยาลัย
เอกชน มหาวิทยาลัยสงฆ์ ไปถวายความรู้พระ

8. สร้างความรัก ความสามัคคีในองค์กร

9. สร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน

สร้างวัฒนธรรมการทำงานเป็นทีมไม่ยึดติดรูปแบบ มีการถ่ายทอด
สร้างคนรุ่นใหม่มาทำงานทดแทนสืบทอดเจตนารมณ์

เรียนรู้ร่วมกัน

มีการเรียนรู้แบบพี่สอนน้อง โดยยึดประโยชน์ที่ผู้รับบริการเป็นหลัก
บริการด้วยหัวใจของความเป็นมนุษย์

สถานที่ทำงานสวยงาม สดใส ปลอดภัย

สถานที่ทำงานพยายามตกแต่งให้สวย มีดอกไม้ ต้นไม้ หลายสี มีตึกหลักสี่ตึก ตึกอำนวยการสี่เหลี่ยมมีสองสี เหลืองอ่อน เหลืองเข้ม ชมพู อ่อน ฟ้า เขียวอ่อน มีสี่หลักแปดสี สีเล็กๆ น้อยๆ รวมทั้งหมด 13 สี สวนต่างๆ เราทำเอง เจ้าหน้าที่ทำตัวเหมือนกิ่งก่า ที่ปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ เพราะสถานที่ทำงานสวยต้องยิ้มแย้มแจ่มใสให้เข้ากับสถานที่ เป็นการบังคับไปในตัวใครไม่ยิ้มจะตกเทรน

สร้างสุขให้ประชาชนในชุมชน

จัดงานวันเด็กที่โรงพยาบาล ใกล้ชิดกับพระ

มีความสุขกับสิ่งที่ทำและสุขกับคนที่อยู่แล้วท่านจะมีความสุข

ความสุข ณ จุดที่ยืนอยู่: โรงพยาบาลพะโต๊ะ

นพ.พันธ์เชษฐ์ บุญช่วย

ผู้อำนวยการ รพ.พะโต๊ะ จ.ชุมพร

คำว่า “หลังเขา” คงเหมาะมากกับการบรรยายว่าพะโต๊ะเป็นอย่างไร เมื่อห้าปีที่แล้วได้ย้ายกลับบ้านมาทำงานที่ รพ.พะโต๊ะ พะโต๊ะเป็นอำเภอเล็กๆ ประชากรประมาณ 20,000 คน ห่างไกลจากตัวเมืองชุมพร 120 กิโลเมตร การคมนาคมไม่สะดวก ไม่มีใครอยากมาอยู่ ทางสสจ.ให้เด็กที่จบใหม่มาอยู่ ที่นี้มีแต่ จนท.อายุน้อยๆ แรกๆ ที่ผมมาใหม่ๆ มีซี เจ็ดคนเดียว คือ หัวหน้าพยาบาล อายุเฉลี่ยเจ้าหน้าที่ 31 ปี

ภาพฝัน

- พัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง
- เจ้าหน้าที่มีความสุข
- ผู้รับบริการมีความสุข

การที่ผมตัดสินใจมาประจำที่นี่ เพราะอยากกลับบ้าน และสองอยากพัฒนา รพ.ที่บ้านเกิดของตนเอง ภาพฝันอยากเห็นพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก่อนนี้ รพ.พะโต๊ะยังไม่ได้รับการรับรองชั้นใด ๆ แม้แต่บันไดขั้นที่ 1 ก็ยังไม่ได้ ระยะเวลา ห้าปีเปลี่ยนผู้อำนวยการสี่คน ทำให้การพัฒนาสะดุด ผมเชื่อว่าหาก รพ.มีคุณภาพเจ้าหน้าที่จะมีความสุข

การเริ่มต้น

การเริ่มต้น...

การเริ่มต้นช่วงแรก มีปัญหาอุปสรรค เรื่อง teamwork เราได้มาเริ่มต้นกันใหม่ เราช่วยกันหาจุดร่วมขององค์กร กำหนดวิสัยทัศน์ โลโก้ สี ของ รพ.ใหม่ เป็นสีขาวม่วง พยายามหากิจกรรมใหม่ๆ เพื่อสร้างทีม

แต่สิ่งที่ชอบมากๆ คือการแข่งขัน กีฬาเรา ไม่เน้นกีฬาสากล เน้นกีฬา มหาสนุก กีฬาทำให้เกิดมิตรภาพ สัมความขัดแย้ง

เราตั้งหลักได้จนผ่าน ชั้น 1 ผ่านชั้น 2 และกำลังรอรับการรับรองชั้นที่ 3

ปีที่แล้ว รพ.พะโต๊ะได้เข้าโครงการ SHA ที่นำมิติจิตใจเข้ามาร่วมด้วย นำ spirituality และ appreciative inquiry เข้ามาร่วมด้วย

ภาพฝัน

- พัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง
- เจ้าหน้าที่มีความสุข
- ผู้รับบริการมีความสุข

ย้อนกลับมาที่ภาพฝันของเราอยากเห็น รพ.มีการพัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง แต่สิ่งที่สวนทางคือ เจ้าหน้าที่ที่ไม่มีความสุข เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพเป็นยาขม มีภาระมากขึ้น ผมพยายามบอกว่า การพัฒนาคุณภาพเป็นการทำบุญ แต่ยังไม่จับใจ เพราะสังเกตว่าเวลาเราทำบุญ ตักบาตร สีน้มน้ำแวตาก็อึมเศร้า แต่เวลาเรียกประชุมการพัฒนาคุณภาพไม่เป็นแบบนี้ คนละเรื่องกันเลย แล้วผู้รับบริการมีความสุขไหม ผมว่าเรายังไม่ถึงจุดนั้น และ SHA อาจจะช่วยให้เราไปยังความฝันได้

การเป็นผู้ให้

โครงการ “ทำบุญ (อย่างน้อย) วันละบาท
ช่วยผู้ด้อยโอกาสในสังคม ”

เราเริ่มมาพัฒนาหลายอย่างในรพ. โครงการทำบุญอย่างน้อยวันละ 1 บาท ฝึกการเป็นผู้ให้ ทุกวันที่มาทำงาน จะมีกล่องรับบริจาค ตรงที่สแกนนิ้วมือ นำไปช่วยคนที่ยากลำบาก เป็นค่าเดินทาง ค่ากินอยู่ ค่าส่งต่อ เชื้อมโย

จิตอาสา

จิตอาสา

กิจกรรมจิตอาสาที่เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ออกไปทำงานข้างนอก ช่วยเหลือคนที่มีความยากลำบากในสังคม ได้ดูแลเรื่องที่สามารถช่วยเขาได้ เอาผลลัพธ์กลับมาบอกเล่าให้เจ้าหน้าที่ได้รับทราบว่า ให้เขาได้เห็นคุณค่า ของเงินที่เขาบริจาค มีความหมาย มีความค่าอย่างไรบ้าง

สุนทรียสนทนา

สุนทรียสนทนา

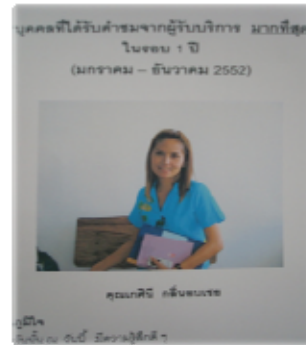
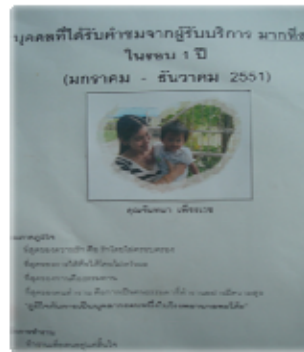
สุนทรียสนทนา

เรารับเอาเรื่องสุนทรียสนทนา เป็นกิจกรรมที่ไม่เครียด เข้าไปใช้ในการประชุม ปรับเข้ากับการประชุมบางหน่วยงาน เอาเก้าอี้ เอาโต๊ะออก เปิดใจและรับฟังอย่างลึกซึ้ง เจ้าหน้าที่ที่มีความสุขกับกิจกรรมนี้ หาทางออกให้กับ ปัญหาอย่างเชิงบวกร่วมกัน เราสอดแทรกกับการอบรม เช่น อบรม IC ประจำปี เดิมนั่งฟังอบรม บรรยาย เป็นเลกเชอร์ power point รูปแบบใหม่ ใช้วงสนทนา ใช้กิจกรรม mini walk rally ทำให้เจ้าหน้าที่ หลายคนบอกว่า สามารถจดจำได้ดีกว่านั่งเลกเชอร์

คั่นคนดี

คั่นคนดี

กิจกรรมคั่นคนดี เป็นกิจกรรมเชิงบวก ซึ่งรพ.พะโต๊ะเริ่มจากการพัฒนาบันไดขั้นที่ 1 ค้นหาเรื่องดีๆ อุบัติการณ์ เรื่องร้องเรียน มาเป็นจุดเริ่มของการพัฒนาต่อยอด ซึ่งมีประโยชน์ทำให้ได้เราพัฒนาขึ้น แต่ก็ทำให้ลดทอนความสุขคนทำงาน เราจึงทำกิจกรรมเชิดชูสิ่งที่ดีขึ้นมา ยกตัวอย่างเรื่องพฤติกรรมบริการ เราเชื่อว่าทุกคนเป็นคนดี มีพฤติกรรมบริการที่ดี แม้แต่คนที่ถูกร้องเรียนมากที่สุดก็ตาม เป็นช่วงเวลาส่วนน้อยของเขาเท่านั้นเอง เราพยายามหยิบเรื่องดี ๆ มาเชิดชู เพื่อให้เป็นการแข่งกันทำความดีมากกว่า

Healing Environment

เรื่องการปรับสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อการเยียวยา ในภาพเป็นมุมให้คำปรึกษา พยายามจัดให้ใกล้ชิดกับธรรมชาติ มีเสียงน้ำตก มองเห็นภาพผ่านวิวหน้าต่างต่าง เป็นบริเวณโล่งให้คนใช้ได้ผ่อนคลาย

มีมุมพ่นยาให้เด็ก มีของเล่นให้น้องได้เล่น มีพื้นที่ให้ครอบครัวได้มีกิจกรรมร่วม ผลลัพธ์ในเรื่องการดูแล พบว่าเด็กร่วมมือในการดูแลดี ครอบครัวก็ชอบ

มุมผู้ป่วยระยะสุดท้าย เราจัดพื้นที่มุมสงบให้ผู้ป่วยระยะสุดท้าย ให้มีบรรยากาศ ร่มรื่นธรรมชาติ มีภาพสวย ๆ มีพื้นที่มากพอให้ครอบครัวได้มาดูแลและทำกิจกรรมในวาระสุดท้ายของผู้ป่วย

Outcome Mapping

Outcome mapping

กระบวนการ Outcome Mapping รับเรื่องนี้ไปลองทำ กิจกรรมนี้ทำให้เราเปลี่ยนมุมมอง ความคิด จากเดิมที่เคยคิดว่าเรื่องสุขภาพต้องเริ่มต้นด้วยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นหลัก เดิมคิดว่าเรื่องสุขภาพเป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่ แต่เราทำเรื่องนี้กับชุมชน บทบาทเราน้อยลง ตัวเล็ก เรื่องที่ทำด้วยความร่วมมือร่วมแรงของเครือข่ายจะขับเคลื่อนได้ดีกว่าเรื่องที่ทำโดย รพ.

Outcome mapping

อาสาสมัครกู้ชีพชุมชน

เรื่องอาสาสมัครกู้ชีพในชุมชน ที่รพ.พะโต๊ะบางพื้นที่เดินทางยากลำบากบางครั้งออกหน่วยพอสว.ต้องนั่งเฮลิคอปเตอร์เข้าไป ชาวบ้านการเข้าถึงมีปัญหา เราเข้าไปคุยกับชาวบ้าน ได้รับความร่วมมือดีมาก เขายินดีร่วมมือ เข้าอบรม ผู้ใหญ่บ้าน กำนันมาช่วย จัดระเบียบ มีกองทุนหมู่บ้านช่วย ทำแล้วเห็นความดีงาม ความเอื้ออาทร ที่มีอยู่

เรื่องเล่า

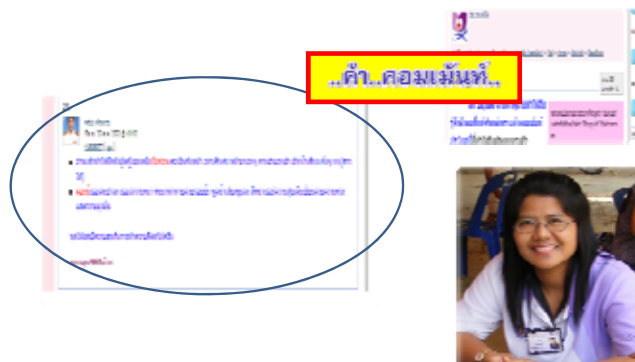
เรื่องเล่า (Narrative Medicine)

เรื่องเล่า Narrative medicine รพ.พะโต๊ะนำมาเชื่อมโยงให้คนทำงาน เห็นคุณค่า เห็นสิ่งดีๆ ที่เขาได้ทำ บางครั้งเราทำงานเหมือนแยกส่วน เรา รักษาคนไข้ที่ ER แล้วไปจากเรา รักษาที่ IPD แล้วไปจากเราแต่จริง ๆ แล้วยังไม่จบกระบวนการ การเอาเรื่องเล่าเข้ามาทำให้เจ้าหน้าที่มีความละเอียดอ่อน เห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนเองทำ

คำ..คอมเมนต์

เรื่องเล่า..เกิดคุณค่าและความหมาย

ยกตัวอย่างเรื่อง ที่เป็นเรื่องที่สร้างความหมายและก่อให้เกิดความสุขของคนทำงาน "คำคอมเมนต์" เป็นเรื่องของเจ้าหน้าที่พิมพ์ดีด คนหนึ่ง ผมเพิ่งมารู้ว่าเขามีความทุกข์กับงานที่เขาทำอยู่ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้เปิดกล่องรับอุบัติการณ์ รับข้อร้องเรียน ได้รับมอบหมายให้ไปประสานกับคนที่ เป็นเจ้าของเรื่อง รู้สึกเครียดมาก และการตอบรับไม่ดีเท่าไร เขาได้มาเขียน

เรื่องนี้ ทำให้คนอื่นได้อ่าน เอาเรื่องลงบล็อก ให้ผู้อื่นได้เห็น ที่รพ.จะใช้ระบบ lan เจ้าหน้าที่ทุกคนมีโอกาสได้เข้าไปอ่านเรื่องเล่า สื่อสารกันและกัน ทำให้มีคนเห็นใจเยอะ เข้าใจและมีคนมาให้กำลังใจ ทำให้เกิดความสุข ชื่อเรื่องคำคอมเม้น เกิดจากเจ้าหน้าที่คนหนึ่งที่เคยทำงานที่รพ.พะโต๊ะ ได้ย้ายออกไปได้อ่านเรื่องราว.. คอมเม้นว่า “อ่านแล้ว ทำให้นึกถึงผู้หญิงคนหนึ่งเมื่อก่อนเธอเดินก้มหน้า อย่างรีบเร่ง หน้าตาเฉยๆ ถามคำตอบคำ พูดน้ำเสียงแข็งๆ อย่างสาวใต้ เดี่ยวนี้เธอเดินช้าลง เลิกก้มหน้า หันมาทักทายด้วยรอยยิ้ม สีหน้าเต็มไปด้วยความสุขและความมุ่งมั่น เรื่องเล่าสร้างคุณค่าให้เกิดขึ้นที่รพ.พะโต๊ะ เรื่องเล่าทำให้เราละเอียดอ่อน กว่าที่เราจะเล่านะได้สักหนึ่งเรื่องหนึ่ง ต้องผ่านกระบวนการฟัง การคิดเป็นขั้นเป็นตอน การเขียนเรื่องเล่าทำให้เกิดละเอียดอ่อนในการรับฟังมากขึ้น

ทำไม...ญาติไม่พากลับบ้าน

เรื่องเล่า “ทำไมญาติไม่พากลับบ้าน” เป็นเรื่องของคุณลุงเหลือที่เป็น CVA ทีมงานเรารักษาคิดว่าเขาพร้อมจะกลับบ้านแล้ว แต่ญาติปฏิเสธไม่ยอมให้คนไข้กลับบ้าน แต่เมื่อเรารู้เรื่องของเขา พบว่าเขาเป็นเสาหลักของครอบครัว เราได้เข้าไปช่วย ไปชวนทีมงานที่เป็นภาคีเครือข่ายในหมู่บ้าน เราช่วยหาบ้านใหม่ให้เขาอยู่ ต่อน้ำ ต่อไฟให้ ทีมงานสอ. ไปช่วยดูแล อบต. ช่วยสนับสนุนเบี้ยยังชีพได้ ทำให้เขากลับบ้านได้และเดินได้

เรื่องเล่าทำให้เรารู้จักตีความ ตีความหมาย ผู้ป่วยเขามีมุมมองของโรคเขาเป็นแบบนี้ เรื่องเล่าทำให้เราละเอียดอ่อนขึ้น เราช่วยเติมเต็มความสุขให้เจ้าหน้าที่ที่พะโตะและชาวบ้าน เราเห็นคุณค่าจากสิ่งที่เราทำ เห็นเรื่องเล่าทำให้เรารู้จักตีความหมาย

เชื่อมโยงเรื่องเล่ามาสู่งานประจำ

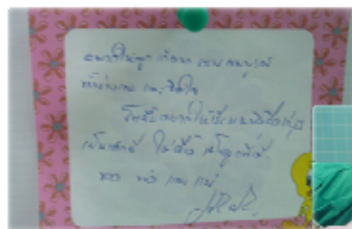
Narrative Record

Narrative Record

ทำคลอด “คนสำคัญ”

ทำคลอด “คนสำคัญ”

กิจกรรมการทำคลอดคนสำคัญ ที่รพ.พะโตะมีกิจกรรมทัวร์ห้องคลอด เราจะทำให้หญิงตั้งครรภ์ไตรมาสสุดท้ายและสามี มาเยี่ยมห้องคลอด เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม เปิดโอกาสให้เขาเขียนเล่าความฝันถึงลูกเมื่อ

ลูกเขาจะคลอດออกมา กระดาษจะถูกติดไว้ที่ห้องคลอດ เมื่อมาคลอດ
เจ้าหน้าที่ผู้ทำคลอດจะได้อ่านกระดาษแผ่นนั้น จะได้รับทราบเรื่องราว ทำให้
เจ้าหน้าที่มีความสุขมากขึ้นเพราะ **การทำคลอດไม่ใช่เรื่องธรรมดาอีก
ต่อไป เป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ เป็นการคลอດความฝันของของพ่อแม่อย่าง
หนึ่ง**

ความดี คุณค่า ความงาม

หลาย ๆ สิ่งที่เราทำช่วยเติมเต็มความสุขให้กับเจ้าหน้าที่ ที่พะโต๊ะ
และชาวบ้าน จุดสำคัญอยู่ที่เราเห็นความดี คุณค่า ความงามที่เกิดขึ้นจากสิ่ง
ที่เราทำและเชื่อว่าจะทำให้เกิดความสุขอย่างยั่งยืน หวังว่าทุกท่านจะได้รับ
ความสุขและมีแรงใจที่จะไปสร้างความสุข ให้กับผู้อื่นต่อไป

